

Kommunikationstjänsten SGSI –
utvidgad användarkrets och
förtydligande av MSB:s uppdrag

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Författningsförslag	7
2 Bakgrund	9
3 Uppdraget att tillhandahålla kommunikationstjänsten SGSI	11
3.1 Den driftsäkra kommunikationstjänsten SGSI.....	11
3.2 SGSI:s nuvarande användarkrets.....	12
3.3 Det finns ett behov av att tydliggöra MSB:s uppdrag att tillhandahålla SGSI.....	12
3.4 Det finns ett behov av att ange och utvidga användarkretsen för SGSI.....	13
3.5 Konkurrensrättsliga överväganden	14
4 Ikraftträdande	17
5 Konsekvenser	19

Sammanfattning

SGSI (Swedish Government Secure Intranet) är en nationell kommunikationstjänst som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) förvaltar, utvecklar och tillhandahåller. Tjänsten har en egen infrastruktur som är skild från internet vilket medför att den inte påverkas av störningar på internet, exempelvis vid överbelastningsattacker. Denna konstruktion gör tjänsten robust och lämplig för utbyte av information där tillgänglighetsaspekten är central. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter till och med nivå begränsat hemlig kan kommuniceras i SGSI vilket dock förutsätter att abonnenternas it-system lever upp till särskilda informationssäkerhets- och säkerhetsskydds krav. I promemorian föreslås att MSB:s uppdrag att förvalta, utveckla och tillhandahålla SGSI tydliggörs i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och att användarkretsen av SGSI ska anges och utvidgas.

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 april 2021.

1 Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Härigenom föreskrivs att det i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska införas två nya paragrafer, 16 a och 26 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 a §

Myndigheten ska förvalta, utveckla och tillhandahålla den nationella kommunikationstjänsten Swedish Government Secure Intranet (SGSI). Tjänsten ska tillhandahållas statliga myndigheter, kommuner och regioner. Tjänsten ska också tillhandahållas andra aktörer som enligt författning eller genom avtal har ålagts ett särskilt ansvar för beredskap vid olyckor, kriser eller höjd beredskap.

26 a §
*Myndigheten ska ta ut avgifter
för tillhandahållandet av den
kommunikationstjänst som avses i
16 a §. Myndigheten beslutar om
avgifternas storlek.*

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2021.

2 Bakgrund

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) vände sig i maj 2020 till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) med en begäran om ändringar i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (Ju2020/01984). Enligt begäran behöver MSB:s uppdrag att förvalta och utveckla kommunikationstjänsten Swedish Government Secure Intranet (SGSI) tydliggöras och kretsen av aktörer som kan nyttja tjänsten utvidgas.

Denna promemoria har tagits fram inom Justitiedepartementet med anledning av MSB:s begäran.

3 Uppdraget att tillhandahålla kommunikationstjänsten SGSI

3.1 Den driftsäkra kommunikationstjänsten SGSI

SGSI är en nationell kommunikationstjänst där infrastrukturen är skild från internet. Kommunikationen går istället över ett särskilt nät som är utformat för att klara höga krav på tillgänglighet och driftsäkerhet. Eftersom nätet är skilt från internet påverkas inte tjänsten av internetbaserade störningar, exempelvis överbelastningsattacker. Denna konstruktion gör tjänsten robust och lämplig för utbyte av information där tillgänglighetsaspekten är central.

Den som är ansluten till SGSI kan ge andra abonnenter åtkomst till sina databaser, skicka skyddad e-post och hålla skyddade videokonferenser. Kommunikationen kräver att avsändare och mottagare är överens om att öppna en förbindelse samt om vilken typ av kommunikation som förbindelsen ska användas till. Anslutna aktörer bestämmer alltså själva *vad* som ska kommuniceras och *vem* som ska få ta del av informationen. Trafiken sker i så kallade VPN-tunnlar som krypteras med kryptografiska funktioner som tillhandahålls och är godkända av Försvarsmakten. Informationen skyddas därmed under transporten mellan de anslutna abonnenterna. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter till och med nivån begränsat hemlig kan kommuniceras i SGSI. En förutsättning för att kunna kommunicera sådana uppgifter i SGSI är dock att övriga krav i säkerhetsskyddsförordningen (2018:658) är uppfyllda, som t.ex. att användarnas egen it-miljö är godkänd för att hantera sådana uppgifter.

SGSI är avgiftsfinansierat och för att en aktör ska kunna ansluta sig till tjänsten krävs en ackreditering av MSB. För anslutning till

SGSI ställs bl.a. höga krav på abonnentens arbete med informations-säkerhet.

Genom SGSI kan en användare även få anslutning till EU:s kommunikationsnät sTESTA (secure Trans European Services for Telematics between Administrations) som möjliggör säker kommunikation med andra EU-stater och myndigheter. För att en aktör ska få ansluta sig till sTESTA måste aktören uppfylla användarvillkoren även för den tjänsten.

3.2 SGSI:s nuvarande användarkrets

MSB tillhandahåller SGSI utifrån myndighetens övergripande uppdrag att utveckla och stödja arbetet med samhällets krisberedskap och civilt försvar samt uppdraget att stödja och samordna arbetet med samhällets informationssäkerhet (se 1 och 11 a §§ i förordningen [2008:1002] med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, nedan MSB:s instruktion). En tydligt definierad användarkrets saknas men viss ledning kan fås av hur författningsstödet för uttag av avgifter är utformat. I 27 § MSB:s instruktion anges ett sådant stöd i förhållande till myndigheter, kommuner och regioner. Enligt MSB:s uppfattning medför bestämmelsens utformning att användarkretsen är begränsad till dessa aktörer.

3.3 Det finns ett behov av att tydliggöra MSB:s uppdrag att tillhandahålla SGSI

Förslag: Det införs en ny bestämmelse i MSB:s instruktion som klargör myndighetens uppdrag att förvalta, utveckla och tillhandahålla SGSI.

Skälen för förslaget: MSB ansvarar för förvaltningen, utvecklingen och tillhandahållandet av SGSI. Detta uppdrag följer alltså av myndighetens övergripande uppdrag, som bl.a. innefattar att utveckla och stödja arbetet med samhällets krisberedskap och civilt försvar samt uppdraget att stödja och samordna arbetet med samhällets informationssäkerhet. Något uttryckligt uppdrag direkt

kopplat till SGSI finns dock inte i instruktionen. Detta skiljer sig från vad som gäller för radiokommunikationssystemet för effektiv ledning (Rakelsystemet). Beträffande detta system anges uttryckligen i 16 § i MSB:s instruktion att myndigheten ska införa, förvalta och utveckla Rakelsystemet. Det finns skäl att på motsvarande sätt klargöra MSB:s uppdrag att förvalta, utveckla och tillhandahålla SGSI i myndighetens instruktion.

Ett förtydligande kan även vara lämpligt ur ett konkurrensrättsligt perspektiv. Även om det går att härleda MSB:s uppdrag att tillhandahålla SGSI från myndighetens instruktion kan ett särskilt uppdrag avseende tjänsten undanröja eventuella oklarheter kring hur ett sådant tillhandahållande förhåller sig till konkurrensrättsliga regler om offentlig säljverksamhet (se vidare avsnitt 3.5).

Förtydligandet görs lämpligen i MSB:s instruktion.

3.4 Det finns ett behov av att ange och utvidga användarkretsen för SGSI

Förslag: Det införs en ny bestämmelse i MSB:s instruktion som klargör vilka aktörer som kan nyttja SGSI. Användarkretsen är statliga myndigheter, kommuner och regioner samt även aktörer som enligt författning eller genom avtal har ålagts ett särskilt ansvar för beredskap vid olyckor, kriser eller höjd beredskap.

Skälen för förslaget: Användarkretsen för SGSI kan anses begränsad av MSB:s legala utrymme att ta ut avgift från abonnenterna. Detta träffar i dagsläget statliga myndigheter, kommuner och regioner.

Det finns alltså skäl att förtydliga vilka aktörer som ska kunna nyttja tjänsten. Detta bör göras genom en ändring i MSB:s instruktion i vilken användarkretsen uttryckligen anges. Ett sådant klargörande skulle ge en ökad tydlighet kring vilka som får ansluta sig till tjänsten.

Det finns behov av en säker och robust kommunikation mellan myndigheter och andra aktörer med ett särskilt ansvar för beredskap vid olyckor, kriser eller höjd beredskap och ytterst krig. Ett led i arbetet för att säkerställa att samhället har förmåga att stå emot påfrestningar från bl.a. cyberattacker är att skilja kommunikation av

uppgifter där tillgänglighetsaspekten är avgörande från allmänna kommunikationsnät (t.ex. internet). Genom att få tillgång till SGSI kan de anslutna aktörerna åstadkomma en ökad robusthet i sin externa kommunikation eftersom SGSI innebär ett alternativ till andra befintliga kommunikationstjänster.

I takt med att fler myndigheter ansluter sig till SGSI har det framkommit att det finns ett behov av att även andra aktörer med ansvar för samhällsviktig verksamhet ansluter sig till tjänsten. Det har särskilt framhållits att det finns ett behov av att kunna dela information med kommunala och statliga bolag genom SGSI. Ett exempel är när Polismyndigheten behöver utbyta information med SOS Alarm Sverige AB i samband med hanteringen av olyckor och kriser. Därutöver anser MSB att det kan finnas behov av att även ansluta andra aktörer med ett utpekat ansvar för beredskap vid olyckor, kriser eller höjd beredskap. Här avses aktörer som enligt författning eller genom avtal har ålagts sådana uppgifter. Det kan exempelvis röra sig om statliga bolag som Teracom Group AB, Swedavia AB, Sveriges Television AB och Sveriges Radio AB samt bolag som driver kärnkraftverk. I takt med att totalförsvarets förmåga fortsatt stärks kommer antalet aktörer med ett sådant utpekat ansvar rimligtvis att öka, inklusive inom det privata näringslivet.

3.5 Konkurrensrättsliga överväganden

Bedömning: Det allmänna intresset av att aktörer ges möjlighet att ansluta sig till den gemensamma nationella infrastrukturen i syfte att åstadkomma robust och säker kommunikation vid olyckor, kriser eller höjd beredskap överväger den eventuella negativa inverkan som ett sådant tillhandahållande kan tänkas få för konkurrerande företag. Det finns inte något mindre ingripande alternativ.

Skälen för bedömningen: En utvidgad användarkrets av SGSI skulle kunna påverka konkurrensen på den privata marknaden för säkra kommunikationstjänster. Därmed måste regleringen om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet beaktas (se 27–32 §§ konkurrenslagen [2008:579]).

Det konkurrensrättsliga regelverket innebär att ett visst förfarande inom säljverksamhet som drivs av staten kan förbjudas om det bl.a. snedvrider eller hämmar konkurrensen. En otillåten konkurrensbegränsning kan bestå i att privata företag får svårare att etablera sig, expandera befintlig verksamhet eller att de trängs undan från marknaden. Förfaranden som är försvarbara från allmän synpunkt får dock inte förbjudas.

Vid denna bedömning ska konkurrensintresset vägas mot andra allmänna intressen och om dessa kan uppväga den konkurrens-snedvridning som beteendet kan ge upphov till. När staten är huvudman kan inte hela säljverksamheten förbjudas utan endast förfaranden inom säljverksamheten. Exempel på förfaranden som kan snedvrider eller hämma förutsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden är underprissättning, diskriminering eller vägran att ge tillträde till viss infrastruktur eller som är selektiva (prop. 2008/09:231 s. 36).

Det kan konstateras att de aktörer som i dag inte omfattas av användarkretsen för SGSI skulle kunna tänkas köpa säkra kommunikationstjänster på den kommersiella marknaden om de inte får ansluta sig till SGSI. Syftet med att utvidga användarkretsen är dock att de tillkommande aktörerna i arbetet med planering inför och i samband med olyckor, kriser eller höjd beredskap och ytterst krig ska kunna kommunicera med de aktörer som för närvarande är anslutna till SGSI. Förslaget syftar alltså inte till att erbjuda enskilda aktörer en säker tjänst för att endast användas internt i den egna organisationen. För att exempelvis Polismyndigheten på bästa sätt ska kunna utföra sitt uppdrag i en olyckssituation är det viktigt att myndigheten kan kommunicera med SOS Alarm Sverige AB eller andra aktörer som t.ex. räddningstjänsten på ett robust sätt med hög driftsäkerhet. Regeringens bedömning är därför att det allmänna intresset av att aktörer ges möjlighet att ansluta sig till den gemensamma nationella infrastrukturen i syfte att åstadkomma robust och säker kommunikation vid olyckor, kriser eller höjd beredskap och ytterst krig överväger den eventuella negativa inverkan som ett sådant tillhandahållande kan tänkas få för konkurrerande företag. Regeringen bedömer vidare att det inte finns något mindre ingripande alternativ till detta förfarande.

Den avgift som MSB tar ut för att vara ansluten till SGSI utgår från 27 § i MSB:s instruktion. Där anges att MSB får ta ut avgift och

bestämmer avgiftens storlek. Beträffande avgiftens storlek gäller avgiftsförordningen (1992:191) där det i 5 § anges att om regeringen inte föreskrivit något annat ska avgifter beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader (full kostnadstäckning). MSB tar ut avgift enligt principen om full kostnadstäckning.

4 Ikraftträdande

Förslag: De föreslagna förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 april 2021.

Bedömning: Det behövs inga övergångsbestämmelser.

Skälen för förslagen: De föreslagna förordningsändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt vilket bedöms vara den 1 april 2021.

5 Konsekvenser

Bedömning: Förslagen innebär att MSB:s uppdrag att förvalta, utveckla och tillhandahålla SGSI tydliggörs och att användarkretsen anges och utvidgas.

Förslagen möjliggör robust och säker kommunikation mellan de aktörer som har ansvar vid olyckor, kriser eller höjd beredskap. Detta innebär en ökad säkerhet och därmed effektivitet i samband med sådana händelser.

En utvidgad användarkrets kan komma att öka administrationen för MSB när det gäller exempelvis ackreditering, avgiftsuttag och löpande kontakter med anslutna aktörer. Förslagen medför marginellt ökade kostnader för MSB som vid behov finansieras genom ett ökat avgiftsuttag.

Skälen för bedömningen

Vad innebär förslagen och vem berörs av dem?

Förslagen innebär att MSB:s uppdrag att förvalta, utveckla och tillhandahålla SGSI tydliggörs i myndighetens instruktion och att användarkretsen anges och utvidgas till att omfatta fler aktörer som enligt författning eller genom avtal ålagts särskilt ansvar för sin beredskap vid olyckor, kriser eller höjd beredskap och ytterst krig.

Att de aktörer som har ett ansvar i samhällets krisberedskap får ansluta sig till SGSI och därmed kan kommunicera med varandra på ett robust och driftsäkert sätt bidrar till en ökad redundans, dvs. ytterligare ett kommunikationsalternativ, om andra kommunikationssystem skulle drabbas av driftsstörningar. En utökad användning av SGSI kan därmed leda till förbättrad effektivitet vid

arbete i samband med olyckor, kriser eller höjd beredskap och ytterst krig. Risken att viktig information inte kan kommuniceras mellan berörda aktörer på grund av exempelvis överbelastningsattacker minskar liksom risken att uppgifter behöver kommuniceras i mindre säkra kommunikationstjänster.

Ekonomiska konsekvenser

Om fler aktörer önskar ansluta sig till SGSI kommer det att öka MSB:s arbete med ackreditering samt även innebära en ökad administration eftersom avgifter ska tas ut av abonnenterna och löpande kontakter behöver hanteras. Den ökade arbetsbelastningen beror på hur många nya aktörer som kommer att vilja ansluta sig till SGSI. Den kostnadsökning som en ökad arbetsbelastning för MSB eventuellt ger upphov till finansieras genom ett motsvarande ökat avgiftsuttag enligt principen om full kostnadstäckning.

De nya aktörer som väljer att ansluta sig till SGSI kommer att behöva betala en avgift för tjänsten. Om dessa aktörer är bolag som ägs av staten, kommuner eller regioner kommer det att medföra kostnader som bedöms vara marginella. Samtidigt kan möjligheten att nyttja SGSI innebära att aktörerna inte behöver använda andra säkra system för att kommunicera uppgifter som är säkerhetskydds-klassificerade.

Konsekvenser i övrigt

Förslagen bedöms inte ha betydelse för sysselsättningen och offentlig service i olika delar av landet. De bedöms inte heller ha betydelse för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags. Förslagen bedöms slutligen inte ha betydelse för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.